

THE PRACTICES AROUND THE ברכה OF האש בורא מאורי האש

The מצוה of הברלה consists of several unique practices. רב עמרם גאון opens his discussion of the מצוה of הברלה with one of them:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר מוצאי שבת-ומביאין לו כוס ואבוקה של אור ומברך.

Translation: They bring him a cup and a torch. He then recites the Brachos.

What is an אבוקה?

בית הבהירה למאירי מסכת ביצה דף כב' עמ' א'-אבוקה שהיא עשויה בחתיכות עצים קטנים.

Translation: A torch that consists of small pieces of wood.

What is the source for the practice of using an אבוקה during הברלה?

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ח' עמ' א'-ואמר רבא: אבוקה להברלה מצוה מן המובחר!

Translation: Rava said: Using a torch as part of the Havdalah ceremony is preferred.

Why were small pieces of wood used?

רש"י מסכת יומא דף טו עמ' ב'-וראשי פספסין - חתיכות עצים, מברילין לסימן במקום המפסיק בין קודש לחול.

Translations: Roshei Paspasin-Pieces of wood that mark divisions with the Beis Hamikdash between those parts of the Beis Hamikdash that are holy and those parts that are ordinary.

It appears that in the בית המקדש, small pieces of wood were laid out to create a separation between the sections of the בית המקדש that were restricted and those that were not. Apparently, the practice then began to use the same material as a means of distinguishing between שבת which is a day of holiness and the other days of the week.

Today, there is disagreement as to whether it is appropriate to use pieces of wood as an אבוקה to perform the מצוה of הברלה:

שולחן ערוך הרב' אורח חיים הלכות שבת סימן רצח'-מצוה מן המובחר לברך על אבוקה שיש בה עצים הרבה ומאורות הרבה שהרי מברכים בורא מאורי האש לשון ריבוי מאורות. ומכל מקום אף כשמברך על הנר יברך בורא מאורי האש שהרבה גוונים יש באור שלהבת, אדומה לבנה וירקרקת.

Translation: It is preferred that one uses a torch that consists of small pieces of wood which create multi-colored light. We do so in order to justify the statement that we make within the Bracha that G-d creates many forms of light. Yet even if one uses a candle for Havdalah, one should still say: who creates

1. Rabbi Shneur Zalman ben Rabbi Baruch (1745-1813). He was born in Lyady, Belorussia and founded the Chabad movement.

many forms of light because every flame produces multiple colors of light, some red, some white and some green. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן רצה' – ולא יעשה אבוקה מעצים דבזיון הוא וגם לפעמים יש מהם ריח זפת ומאים. ואבוקה דשעוה הוה כשקלועים זה בזה וכן המנהג פשוט ואין לשנות.

Translation: One should not create a torch that consists of pieces of wood. It is a denigration of the Mitzvah. In addition, occasionally the pieces of wood emit an odor of tar, which is unpleasant to smell. Ideally the torch for Havdalah should be made from pieces of wax that are affixed to each other. That is the common practice and it should be followed.

Why is it necessary that the torch used for הברדלה be capable of emitting an array of light?
 ספר כלבו סימן מא' – ואבוקה להדלקה מצוה מן המובחר. והטעם אחרי שפסקו ז"ל שנוסח הברכה לומר בורא מאורי האש שהוא לשון רבים צריך להיות שם אבוקה שנראים בה מאורות הרבה.

Translation: Using a torch as part of the Havdalah ceremony is preferred. Once our Sages chose as the words: Boreh M'Orei Ha'Aish, in plural, as the wording for the Bracha over light, it became necessary to use a torch that creates many colors of light.

בית הבחירה למאירי מסכת פסחים דף קג' עמ' ב' – אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר מפני שטופס הברכה מאורי האש ורומז על מאורות הרבה כמו שפרשנו במסכת ברכות פרק דברים ובאבוקה ניכרין בה הרבה יותר מבנר.

Translation: It is preferred to use a torch as part of the Havdalah ceremony because the wording chosen for the Bracha was written in plural. In addition, a torch represents a light source that creates a variety of lights as we explained in Maseches Brachos, the chapter that begins: Devarim. In a torch many more sources of light can be identified than from a candle.

Whether you can use an existing light for הברדלה is a subject of disagreement:
 שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רצה' סעיף ב' – מצוה מן המובחר לברך על אבוקה. ויש מי שאומר שאם אין לו אבוקה צריך להדליק נר אחר לצורך הבדלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית. הנה: ונר שיש לו שתי פתילות מיקרי אבוקה.

Translation: It is preferred that a torch be used as part of the Havdalah ceremony. Some say that if one does not have a torch, it is necessary to light a candle specifically for use as part of the Havdalah ceremony in addition to any candles already being used to provide light to the house. RAMAH: A candle that has two wicks satisfies the requirement to use a torch.

ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן רצה' – וכתב רבינו הב"י בסעי' ב' די ש מי שאומר דאם אין לו אבוקה צריך להדליק נר אחר לצורך הבדלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית עכ"ל ולא נודע לנו טעם דבר זה ובמרדכי שם כתב להיפך דאם יש נר בבית א"צ לחזור אחר אבוקה ע"ש.

Translation: Our teacher the Beis Yosef wrote in paragraph two that some say that if one does not have a torch, it is necessary to light one candle specifically to use as part of the Havdalah ceremony in addition to any

להבין את התפלה

candles already being used to provide light to the house. He does not indicate the reason why an existing lit candle cannot be used. The commentator, the Mordechai, wrote the opposite; if one had an existing light in the house, it was not necessary to search for a torch.

The light that is used as part of the מצוה of הברדלה is the basis of a second unique practice that became part of the הברדלה ceremony:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר מוצאי שבת-והכי אמר רב נטרונאי ראש ישיבה. במוצאי שבת בבורא מאורי האש כך עושין בשתי ישיבות, שמביטין בכפות ידם. וכך ראינו רבותינו ז"ל שהיו עושין ואומרים נביט בידינו כדי שנהנה מן האור, כדרך ששנינו אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו וכך מנהג. וראינו ששנה בפרקי ר' אליעזר בן הורקנוס שמצוה להסתכל בצפורניו. מיהו אין רגילין חכמים בכך.

Translation: This is what Rav Natroni, head of the Yeshiva said: On Motz'ei Shabbos while reciting the Bracha of Boreh M'Orei Ha'Aish this is how we conduct ourselves at the Yeshiva: we look at the palms of our hands. We also witnessed that our Sages of blessed memory did likewise and said: let us look at our hands so that we benefit from the light, as we learned: we do not recite the Bracha on the light until we benefit from it. That practice became the accepted custom. We saw that the Pirkei Rabbi Eliezer, son of Horkanos, provided that it is a Mitzvah to look at one's fingernails. However our Sages chose not to follow that practice.

Some interpret the words of רב עמרם גאון that our Sages chose not to follow the practice of looking at one's fingernails as meaning that our Sages may not have followed the practice but the common people did. That may explain why later sources speak approvingly of the practice:

טור אורה חיים הלכות שבת סימן רצו'-ומסתכל בצפרנים שהן לבנות מן הגוף ומברך בורא מאורי האש.

Translation: One looks at his fingernails which are clearer than his skin and recites the Bracha of Borei M'Orei Ha'Aish.

Looking at one's fingernails is another means of benefiting from the light before reciting the ברכה of מאורי האש. Only if light is present can we distinguish between our fingernails and our fingers.

רש"י in his ספר הפרדס provides a few more details about this practice:

ספר הפרדס -הלכות הברדלה-והכי אמר רב נטרונאי גאון במוצאי שבת כשהוא מברך בורא מאורי האש, מנהג בשתי ישיבות שמסתכלין בכפות ידיהם. וכך ראינו רבותינו עושים ואומרים, נסתכל בידינו כדי שנהנה מן האור. כמו ששנינו, אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו. וכך הוא מנהגי. תחלה כופף אצבעותיו לתוך כפו ומחשיך תחתיהן ואחר כך פושטן, והנה אור במקום חשך ומברך, שכבר נאות הוא מן האור. וראינו בפרקי דר' אליעזר בן הורקנוס שמצוה להסתכל בצפורניו. לפי שהן לבנים, ובהם נהנה מן האור בראותם. ומשום הבי פשטינן ידיים להברדלה למחזי אי איכא נהורא אי לאו.

Translation: This is what Rav Natroni, head of the Yeshiva said: On Motz'ei Shabbos while reciting the Bracha of Boreh M'Orei Ha'Aish this is how we conduct ourselves at the Yeshiva: we look at the palms of our hands. This is what we witnessed our Sages doing while saying: let us look at our hands so that we may benefit from the light, as we learned: we should not recite the Bracha over the light until we benefit from it. That is my custom. First I enclose my fingers within the palm of my hand and cause darkness to fall on my fingers and then I open my hands and suddenly light and not darkness hovers over them. I then recite the Bracha since I am already benefiting from the light. We see in Pirkei D'Rabbi Eleiezer son of Horkanos that it is a Mitzvah to look at one's fingernails because they are clear. We can distinguish our fingernails only if light is present. That is why we open our hands as part of the Havdalah ceremony; to determine if light is available or it is not available.

The **ברוך מהר"ם בר' ברוך** provides an additional explanation for this practice:

שאלות ותשובות מהר"ם בר' ברוך-תקלה' – מה שפושטים האצבעות בברכת מאורי האש כלומר כשהוא כופה אצבעותיו על פס ידו אז אין האור שולט בכף ידו וכשהוא פושטן אז האור שולט בכפו. טעם אחר בתהלה כופה אצבעותיו כלומר עד עתה הייתי כאלו ידי אסורות שהייתי אסור בעשיית מלאכה ואח"כ פושטן כלומר מעתה ידי מותרות במלאכה.

Translation: The act of extending one's fingers while reciting the Bracha of M'Orei Ha'Aish after first closing one's fingers within one's hands is performed so that at first no light shines on the fingers and then when he opens his hands and extends his fingers, the light shines on them. A second reason to do so: at first one closes one's fingers within one's hands to signify that during Shabbos his hands were restricted by not being able to perform work on Shabbos. He then extends his fingers to demonstrate that his hands are now free to perform work.

One final issue that surrounds the practice of looking at one's fingers as part of הברדלה; the correct moment at which to recite the **ברכה** of **בורא מאורי האש**. Should we recite the **ברכה** before looking at our fingers or after looking at our fingers. The current practice is to look at our fingers after reciting the **ברכה** of **בורא מאורי האש**. Here is one early opinion that we should look at our fingers before reciting the **ברכה**:

ספר אור זרוע ח"ב, הלכות מוצאי שבת סימן עג' –הלכך הלכה למעשה שאין מברכין על האור עד שיהנה מאורו ולכך נוהגים להסתכל בצפרנים לאחר שבירך על הבשמים. כופה אצבעותיו לתוך פיסת ידו ומסתכל על הצפרנים עד שיבחין בין שחור שבצפורן ובין לבן שבו ומברך בורא מאורי האש.

Translation: As a result, the Halacha holds that one should not recite the Bracha on the light until after benefiting from the light. Therefore, one should look at his fingernails after reciting the Bracha over the spices. First, one should close one's hands around one's fingers and then look at his fingernails until he can recognize the light and dark found in his fingernails. Then he should recite the Bracha of Borei M'Orei Ha'Aish.

Query: Is it not possible to justify the position of the **אור זרוע** by comparing the **ברכה** of **בורא מאורי האש** to **ברכות השחר**? Our practice in reciting **ברכות השחר** is to recite each **ברכה** only after enjoying the benefit; i.e. **פוקה עורים**, **מלביש ערומים**, **זוקף קפופים**, etc!